

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθμ. 90/2015
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Δ')**
Συνεδρίαση της 29^{ης} Απριλίου 2015

Σύνθεση:

- Πρόεδρος** : Χρυσαφούλα Αυγερινού, Αντιπρόεδρος Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.
- Μέλη** : Στέφανος Δέτσης, Αικατερίνη Γρηγορίου, Δήμητρα Κεφάλα, Ευστράτιος Συνοίκης, Παναγιώτης Παππάς, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.
- Εισηγητής** : Βασίλειος Καραγεώργος, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.
- Ερώτημα** : Το 5148/3202/6.4.2015 έγγραφο της Βουλής των Ελλήνων, Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστηρίξεως, Διεύθυνση Ανθρωπίνου Δυναμικού και Επιμορφώσεως, Τμήμα Προσωπικού.
- Περίληψη Ερωτήματος** : Ερωτάται: Αν βουλευτής, σε περίπτωση που δεν έχει προσλάβει επιστημονικό συνεργάτη με άριστη γνώση ξένης γλώσσας, αλλά μόνον ένα με καλή γνώση ξένης γλώσσας, δύναται να απασχολεί τέσσερις αποσπασμένους υπαλλήλους για τη γραμματειακή του υποστήριξη.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Δ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως εξής:

I. Ιστορικό

Στο ανωτέρω έγγραφο ερώτημα διαλαμβάνονται τα εξής :

«Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 της υπ' αριθμόν 4775/1982 απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής «Για τη δημιουργία θεσμού Συνεργατών (Γραμματέων) των Βουλευτών» (ΦΕΚ 137/Α/25.11.1982), όπως ισχύει, ορίζεται ότι «Τα προσόντα πρόσληψης επιστημονικών συνεργατών των Βουλευτών ορίζονται διαζευκτικά ως εξής: α. διδακτορικό δίπλωμα ΑΕΙ της ημεδαπής ή αναγνωρισμένο ισότιμο ομοταγούς ιδρύματος της αλλοδαπής ή β. μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης ΑΕΙ της ημεδαπής του Ν. 2083/1992 ή αναγνωρισμένος ισότιμος τίτλος ομοταγούς ιδρύματος της αλλοδαπής ή γ. πτυχίο ή δίπλωμα ΑΕΙ της ημεδαπής ή αναγνωρισμένο ισότιμο ομοταγούς ιδρύματος της αλλοδαπής.».

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 2 της παραπάνω απόφασης ορίζονται τα εξής:
«2. «Οι προσλαμβανόμενοι πρέπει να γνωρίζουν, επιπλέον, άριστα μία τουλάχιστον ξένη γλώσσα. ... Η γνώση αυτή αποδεικνύεται, όπως και η επαγγελματική εμπειρία που τυχόν υποβάλλεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 73 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β' - ΦΕΚ 51 Α'/1997).

«Σε περίπτωση που προσληφθεί και δεύτερος επιστημονικός συνεργάτης, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 24 του Ν. 3051/2002 (ΦΕΚ 220 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 23 του Ν. 3649/2008 (ΦΕΚ 39 Α'), αυτός πρέπει να έχει καλή γνώση μιας, τουλάχιστον, ξένης γλώσσας. Η γνώση αυτή αποδεικνύεται κατά τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 28 του Π.Δ. 50/2001 (ΦΕΚ 39/Α'/2001), όπως ισχύει».

Επιπλέον σύμφωνα με το άρθρο 24 του Ν. 3051/2002 (ΦΕΚ 220/Α/2002), όπως ισχύει, : «1. Ο προβλεπόμενος στο άρθρο 6 του Ν. 1878/1990, στο άρθρο 2 του Ν. 1895/1990 και στο άρθρο 5 του Ν. 2349/1995 αριθμός υπαλλήλων, που διατίθενται για τη γραμματειακή υποστήριξη του έργου των Βουλευτών και Ελλήνων Βουλευτών

του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ορίζεται σε τέσσερις (4). 2. Ο Βουλευτής ή ο Έλληνας Βουλευτής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου έχει το δικαίωμα να προσλάβει και δεύτερο Επιστημονικό Συνεργάτη, κατ' εφαρμογή της κατά την ΚΒ' Συνεδρίαση της 15.11.1982 απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ 137 Α/25.11.1982), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Στην περίπτωση αυτή ο αριθμός των υπαλλήλων, που διατίθενται για τη γραμματειακή τους υποστήριξη, περιορίζεται από τέσσερις (4) σε τρεις (3).».

Από τα παραπάνω προκύπτει πως ο κανόνας είναι ότι οι συνεργάτες πρέπει να έχουν άριστη γνώση ξένης γλώσσας και κατ' εξαίρεση, εφόσον προσληφθεί δεύτερος συνεργάτης, αυτός μπορεί να έχει μόνο καλή γνώση ξένης γλώσσας.

Κατόπιν των παραπάνω ερωτάται εάν στην περίπτωση που ο βουλευτής δεν έχει προσλάβει επιστημονικό συνεργάτη με άριστη γνώση ξένης γλώσσας, αλλά μόνον έναν με καλή γνώση ξένης γλώσσας, δύναται να απασχολεί τέσσερις αποσπασμένους υπαλλήλους για τη γραμματειακή του υποστήριξη.».

II. Α. Νομικό Πλαίσιο

Στις κρίσιμες για την απάντηση στο ερώτημα διατάξεις ορίζονται τα εξής:

α) Στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 63 του Συντάγματος ότι:

«Οι βουλευτές για την άσκηση του λειτουργήματός τους, δικαιούνται από το Δημόσιο αποζημίωση και δαπάνες το ύψος των οποίων καθορίζεται με απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής».

β) Στις διατάξεις της υπ' αριθμόν 4775/1982, ληφθείσας κατά την Συνεδρίαση ΚΒ' της 15-11-1982, απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής «Για τη δημιουργία θεσμού Συνεργατών (Γραμματέων) των Βουλευτών» (ΦΕΚ 137/Α/25-11-1982), εκτός άλλων, ορίζεται ότι:

" Άρθρο 1

1. Η Βουλή παρέχει τη δυνατότητα σε κάθε Βουλευτή να προσλαμβάνει μέχρι δύο επιστημονικούς συνεργάτες και σε κάθε Ευρωβουλευτή έναν επιστημονικό

συνεργάτη της απόλυτης εμπιστοσύνης και ελεύθερης επιλογής τους, σύμφωνα με τους περιορισμούς και τις υποχρεώσεις που ορίζουν οι ακόλουθες διατάξεις.

2. Όπου στην απόφαση αυτή αναφέρεται συνεργάτης (γραμματέας) νοείται εφεξής ο κατά την προηγούμενη παράγραφο επιστημονικός συνεργάτης.

3. Η αληθής έννοια των όρων «Επιστημονικός Συνεργάτης» δεν καθορίζεται από την επαγγελματική του ιδιότητα, τα δε καθήκοντα του προσδιορίζει ο εργοδότης αποκλειστικώς για την υποβοήθηση του Κοινοβουλευτικού του έργου. Δεν αποτελεί τυπικό προσόν πρόσληψης η επαγγελματική πείρα ή η συμμετοχή σε επαγγελματικές ενώσεις και επιμελητήρια. Δεν προκύπτουν επαγγελματικά δικαιώματα από την υπηρεσία του Επιστημονικού Συνεργάτη στον Βουλευτή.

Άρθρο 2

1. Τα προσόντα πρόσληψης επιστημονικών συνεργατών των Βουλευτών ορίζονται διαζευκτικά ως εξής:

α...

2. Οι προσλαμβανόμενοι πρέπει να γνωρίζουν, επιπλέον, άριστα μία τουλάχιστον ξένη γλώσσα.

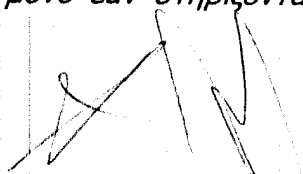
Η γνώση αυτή αποδεικνύεται, όπως και η επαγγελματική εμπειρία που τυχόν υποβάλλεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 73 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β` - ΦΕΚ 51 Α`/1997).

Σε περίπτωση που προσληφθεί και δεύτερος επιστημονικός συνεργάτης, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 24 του ν. 3051/2002 (ΦΕΚ 220 Α`), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 23 του ν. 3649/2008 (ΦΕΚ 39 Α`), αυτός πρέπει να έχει καλή γνώση μιας, τουλάχιστον, ξένης γλώσσας.

Η γνώση αυτή αποδεικνύεται κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 28 του π.δ. 50/2001 (ΦΕΚ 39 Α`/2001), όπως ισχύει....

Άρθρο 3

Η πρόσληψη και η εργασιακή σχέση αναγνωρίζονται για την εφαρμογή της απόφασης τούτης μόνο εάν στηρίζονται σε έγγραφη ιδιωτική σύμβαση μίσθωσης

εργασίας με πλήρη απασχόληση, ορισμένου ή αόριστου χρόνου. Η σύμβαση αυτή καταρτίζεται αποκλειστικά και μόνο μεταξύ του βουλευτή και του συνεργάτη (γραμματέα) του. Η Βουλή και το Δημόσιο γενικότερα δεν έχουν καμία ευθύνη και συμμετοχή στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις, που δημιουργούνται στα συμβαλλόμενα μέρη από την υπογραφή και εφαρμογή της σύμβασης αυτής πέρα από τη συμμετοχή και ευθύνη που καθορίζει περιοριστικά η απόφαση τούτη.

Άρθρο 4

Η Βουλή αναλαμβάνει την υποχρέωση μόνον απέναντι σε κάθε βουλευτή και για όσο χρόνο συντρέχει η ιδιότητά του, να καταβάλει τα παρακάτω ποσά κατά περίπτωση, σύμφωνα και με τους λοιπούς όρους και προϋποθέσεις των άρθρων 5 έως και 9.

α. Μειώνονται από 1-1-2013 οι αποδοχές των επιστημονικών συνεργατών, ως εξής: Ο μηνιαίος βασικός μισθός των επιστημονικών συνεργατών του εδαφ. α' της παρ. 1 του άρθρου 2 είναι ίσος με το βασικό μισθό του εισαγωγικού Μ.Κ. του Δ' βαθμού του Ν. 4024/11. Ο μηνιαίος βασικός μισθός των επιστημονικών συνεργατών του εδαφ. β' είναι ίσος με τον προαναφερόμενο μηνιαίο βασικό μισθό πολλαπλασιαζόμενο με το συντελεστή 0,85. Ο μηνιαίος βασικός μισθός των επιστημονικών συνεργατών του εδαφίου γ' ισούται με το μηνιαίο βασικό μισθό των συνεργατών του εδαφίου β', πολλαπλασιαζόμενο με το συντελεστή 0,85, εφαρμοζομένων και για τις τρεις των προαναφερόμενων περιπτώσεων κατά τα λοιπά των άρθρων 100 παρ. 1 και 101 παρ. 1-6 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β', ΦΕΚ 51/Α/97), όπως ισχύουν κάθε φορά. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του Ν. 4024/2011, όπως ισχύουν, εφαρμόζονται αναλόγως μέχρι το τέλος της ΙΕ' Περιόδου της Βουλής.

β. Τη νόμιμη αποζημίωση, σε περίπτωση καταγγελίας και λύσης μόνον της σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου που αντιστοιχεί στην υποχρέωση καταβολής των παραπάνω ποσών, όπως η υποχρέωση αυτή προσδιορίζεται ειδικότερα από τα άρθρα 4, 7 και 9 της απόφασης τούτης.

Άρθρο 5

Για λόγους διαχειριστικούς και μόνο τα παραπάνω ποσά καταβάλλονται από το Ειδικό Λογιστήριο της Βουλής κατευθείαν στο συνεργάτη (γραμματέα) του βουλευτή και στον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα. Για κάθε πληρωμή του ο συνεργάτης (γραμματέας) υποχρεούται να καταθέτει στη Βουλή έγγραφη βεβαίωση του βουλευτή για την κανονική απασχόλησή του. Η Βουλή για τους ίδιους λόγους παρακρατεί από τα παραπάνω ποσά και αποδίδει στον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα στο Δημόσιο καθώς και σε οποιοδήποτε άλλο δικαιούχο, τις ασφαλιστικές εισφορές του συνεργάτη (γραμματέα), τους φόρους κρατήσεις κ.λ.π. που αναλογούν στα ποσά αυτά.

Σε περιπτώσεις απουσίας του συνεργάτη που συνεπάγονται περικοπή μισθού, καθώς και για την πληρωμή πρόσθετων αποδοχών κατά νόμο, απαιτείται βεβαίωση του Βουλευτή.

Άρθρο 6

Δεν βαρύνουν τη Βουλή αλλά τον ίδιο το βουλευτή οποιεσδήποτε άλλες συμφωνημένες ή νόμιμες απαιτήσεις του συνεργάτη (γραμματέα), καθώς και απαιτήσεις που προέρχονται από τη μη συνηθισμένη ή μη κανονική λειτουργία της σύμβασης μεταξύ του και του βουλευτή, όπως εντελώς ενδεικτικά οι απαιτήσεις για αμοιβή υπερωριακής απασχόλησης ή απασχόλησης σε μη εργάσιμες και εξαιρέσιμες ημέρες κ.ο.κ....”.

Εξάλλου, στην από 13.11.1982 εισηγητική έκθεση στην πρόταση του Προέδρου της Βουλής για τη δημιουργία θεσμού Συνεργατών (Γραμματέων) των βουλευτών, εκτίθενται τα ακόλουθα:

«Με την πρόταση που εισάγουμε για συζήτηση και ψήφιση από τη Βουλή, κρίνουμε αναγκαίο να δημιουργηθούν οι βασικές προϋποθέσεις, που θα επιτρέψουν στον κάθε Βουλευτή να προσλάβει ένα συνεργάτη (γραμματέα). Ένα συνεργάτη (γραμματέα), που φυσικά θα είναι απόλυτης προσωπικής εμπιστοσύνης του Βουλευτή και που θα μπορεί να τον βοηθήσει αποτελεσματικά στο Κοινοβουλευτικό του έργο.

Αναγνωρίζεται γενικά, ότι σήμερα το έργο του Βουλευτή είναι εκτεταμένο και πολύμορφο. Η πολυπλοκότητα της σημερινής οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής

ζωής, επιβάλλει στους Βουλευτές την ανάπτυξη πολυσύνθετων δραστηριοτήτων προκειμένου να συγκεντρώσουν πολλές και λεπτομερειακές πληροφορίες και στοιχεία από διάφορες πηγές, για την υπεύθυνη και άρτια άσκηση του Κοινοβουλευτικού τους έργου. Οι πηγές αυτές δεν είναι πάντα γνωστές και προσιτές. Για την ανεύρεσή τους και τη συγκέντρωση των σχετικών στοιχείων, ο Βουλευτής πρέπει να διαθέσει σημαντικό χρόνο, που εννοείται, ότι θα αφαιρεθεί αναγκαστικά από το χρόνο παραγωγικής δραστηριότητάς του.

Σημειώνουμε, επίσης, ότι πάρα πολλά από τα θέματα, που απασχολούν το Βουλευτή έχουν σχέση – και μάλιστα πολλές φορές άμεση – με καταστάσεις και εξελίξεις, που σημειώνονται σε ξένες χώρες, καθώς και με τη λειτουργία διεθνών οργανισμών. Η παρακολούθηση και των θεμάτων αυτών, είναι αυτονόητο ότι, απαιτεί ιδιαίτερη και πολλαπλή απασχόληση.

Για την υποβοήθηση του Βουλευτή στο πολύμορφο Κοινοβουλευτικό του έργο, το σχέδιο απόφασης προβλέπει το θεσμό του συνεργάτη (γραμματέα), ο οποίος, επειδή πιστεύουμε ότι πρέπει να είναι ο άμεσος, στενός και έμπιστος βοηθός του Βουλευτή, θα προσλαμβάνεται κατ' ευθείαν από τον τελευταίο με ιδιωτική σύμβαση εργασίας. Η πρακτική αυτή, με διάφορες παραλλαγές, ακολουθείται σε πολλά Ευρωπαϊκά Κοινοβούλια.

Ο Βουλευτής είναι ο εργοδότης και, φυσικά, ο αποκλειστικά υπεύθυνος στο συνεργάτη (γραμματέα) του και τους τρίτους για όλες τις παροχές και υποχρεώσεις, που προκύπτουν από την εργασιακή σχέση και σύμβαση. Η Βουλή αναλαμβάνει, αποκλειστικά και μόνο απέναντι στο Βουλευτή, εκείνες τις δαπάνες της σύμβασης, που προσδιορίζονται περιοριστικά από το σχέδιο απόφασης και τις καταβάλλει κατ' ευθείαν στο συνεργάτη (γραμματέα) και τους τρίτους, ενώ ο Βουλευτής καταβάλλει ο ίδιος οποιαδήποτε άλλα ποσά συμφωνήσει ή απαιτηθούν.

Όλα αυτά προκύπτουν από τα άρθρα 1, 2, 3, 4, 6, και 7 του σχεδίου απόφασης. Επίσης, πρέπει να σημειώσουμε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 4 του σχεδίου, η επιβάρυνση της Βουλής καθορίζεται ανάλογα με τους τίτλους σπουδών του συνεργάτη (γραμματέα), που θα προσλαμβάνει ο κάθε Βουλευτής.

Με το άρθρο 5, η Βουλή αναλαμβάνει τη διαχείριση, για λογαριασμό του Βουλευτή και μόνο, των δαπανών εκείνων, για τις οποίες, όπως προαναφέρθηκε, είναι υπεύθυνη απέναντί του. Αναλαμβάνει, δηλαδή, την κατ' ευθείαν καταβολή τους προς το συνεργάτη (γραμματέα) και προς τον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα, όπως επίσης αναλαμβάνει και την άμεση παρακράτηση και απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών εργαζομένου, φόρων και λοιπών κρατήσεων κ.ο.κ., που αντιστοιχούν στις παραπάνω δαπάνες που βαρύνουν τη Βουλή ώστε να μη ασχολείται ο Βουλευτής με παρόμοια λογιστικά και διαχειριστικά θέματα τα οποία η αρμόδια υπηρεσία της Βουλής θα διεκπεραιώνει ευχερέστερα.

Ο θεσμός των συνεργατών (γραμματέων) των Βουλευτών εφαρμόζεται για πρώτη φορά στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, παρ' όλο ότι ο θεσμός αυτός ισχύει ήδη, με διάφορες μορφές στα περισσότερα Κοινοβούλια του κόσμου.

Η συγκριτική μελέτη που έγινε, σχετικά με τις διάφορες μορφές που έχει ο θεσμός αυτός σε Ευρωπαϊκά Κοινοβούλια, μας έπεισε ότι η μορφή, που δίνει το σχέδιο απόφασης που προτείνουμε για ψήφιση, είναι η προσφορότερη για το Ελληνικό Κοινοβούλιο.

Τέλος, για την απρόσκοπτη εφαρμογή του πρωτοεΐσακτου τούτου θεσμού, παρέχεται η ευχέρεια, με το άρθρο 8 του σχεδίου απόφασης, στον Πρόεδρο της Βουλής, να καθορίζει με απόφασή του τις σχετικές τεχνικές και διαδικαστικές λεπτομέρειες.»

Υ) Στις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 1878/1990 ορίζεται ότι:

« Άρθρο 6

Κύρωση Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου

Κυρώνεται και έχει ισχύ νόμου από τότε που εκδόθηκε η πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου αριθ. 19/8-2-90 (ΦΕΚ 16 τ.Α` 13-2-90), που έχει ως εξής:

Διάθεση υπαλλήλων του Δημοσίου και του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα για τη γραμματειακή υποστήριξη του έργου των Βουλευτών.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Έχοντας υπόψη:...

Αποφασίζει:

1. Με απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης επιτρέπεται, υπάλληλοι του δημοσίου και Ν.Π.Δ.Δ. ή φορέων του ευρύτερου Δημοσίου Τομέα που υπηρετούν ή αποσπώνται στο Υπουργείο Προεδρίας της Κυβέρνησης να διατίθενται σε γραφεία βουλευτών για την ενίσχυση της γραμματειακής υποστήριξης του έργου των βουλευτών. Για κάθε βουλευτή επιτρέπεται η διάθεση ενός μόνον υπαλλήλου, πέραν εκείνου που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία.

2...

3. Η διάθεση παύει αυτοδικαίως και ο υπάλληλος επανέρχεται στα καθήκοντα της οργανικής του θέσης αμέσως μόλις ο βουλευτής, στο γραφείο του οποίου έχει διατεθεί, αποβάλλει για οποιονδήποτε λόγο τη βουλευτική του ιδιότητα. Ο αποσπώμενος υπάλληλος παραμένει μετά τη διάλυση της Βουλής και αποχωρεί στην περίπτωση που ο βουλευτής δεν επανεκλεγεί. Άρση της διάθεσης γίνεται σε κάθε περίπτωση που θα τη ζητήσει ο οικείος βουλευτής.

4. Ο χρόνος της διάθεσης θεωρείται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για κάθε συνέπεια.

5. Οι υπάλληλοι που διατίθενται για τη γραμματειακή εξυπηρέτηση των βουλευτών καμμία σχέση υπηρεσιακή ή άλλη έχουν με την Βουλή και εξακολουθούν να μισθοδοτούνται και να εξελίσσονται υπηρεσιακώς βάσει του υπηρεσιακού καθεστώτος των υπηρεσιών στις οποίες ανήκουν οργανικώς χωρίς καμμία επιβάρυνση της Βουλής...»

δ) Περαιτέρω, στις διατάξεις του άρθρου 24 του Ν. 3051/2002, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 23 του Ν. 3649/2008, ορίζεται ότι:

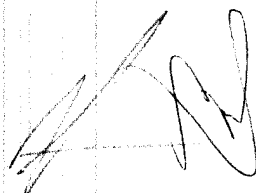
« 1. Ο προβλεπόμενος στο άρθρο 6 του ν. 1878/1990, στο άρθρο 2 του ν. 1895/1990 και στο άρθρο 5 του ν. 2349/1995 αριθμός υπαλλήλων, που διατίθενται για τη γραμματειακή υποστήριξη του έργου των Βουλευτών και Ελλήνων Βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ορίζεται σε τέσσερις (4).

2. Ο Βουλευτής ή ο Έλληνας Βουλευτής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου έχει το δικαίωμα να προσλαμβάνει και δεύτερο Επιστημονικό Συνεργάτη, κατ' εφαρμογή της κατά την ΚΒ` Συνεδρίαση της 15.11.1982 απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ 137 Α/25.11.1982), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Στην περίπτωση αυτή ο αριθμός των υπαλλήλων, που διατίθενται για τη γραμματειακή τους υποστήριξη, περιορίζεται από τέσσερις (4) σε τρεις (3). Η ισχύς της παρούσας παραγράφου αρχίζει από την ημερομηνία έγκρισης, από την Ολομέλεια της Βουλής, της σχετικής τροποποίησης της απόφασης του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής."

Σημειωτέον, ότι η ως άνω απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής τροποποιήθηκε σχετικά, με την πρόσθεση στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 2 των ανωτέρω εδαφίων αυτής, με την υπ' αριθμόν 3640/2008 απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚΑ' 61/2008).

Β. Ερμηνεία - ανάλυση κρίσιμων διατάξεων

Από τις ανωτέρω διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 63 του Συντάγματος και της υπ' αριθμόν 4775/1982 απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής των Ελλήνων προκύπτει ότι κάθε βουλευτής για την υποβοήθηση του κοινοβουλευτικού του έργου έχει τη δυνατότητα να προσλάβει μέχρι δύο επιστημονικούς συνεργάτες, της απόλυτης εμπιστοσύνης και ελεύθερης επιλογής του, σύμφωνα με τους περιορισμούς και τις υποχρεώσεις που θέτουν οι διατάξεις τις ανωτέρω απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής. Στις υποχρεώσεις αυτές περιλαμβάνονται και τα προσόντα πρόσληψης. Η πρόσληψη γίνεται με έγγραφη ιδιωτική σύμβαση μίσθωσης εργασίας με πλήρη απασχόληση, ορισμένου ή αόριστου χρόνου. Η σύμβαση αυτή καταρτίζεται αποκλειστικά και μόνο μεταξύ του βουλευτή και του επιστημονικού συνεργάτη και δημιουργεί δικαιώματα και υποχρεώσεις μεταξύ των αντισυμβαλλομένων. Η Βουλή αναλαμβάνει την υποχρέωση μόνον απέναντι σε κάθε βουλευτή και για όσο χρόνο συντρέχει η ιδιότητά του να καλύπτει τις οριζόμενες στην ανωτέρω απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής δαπάνες, που βαρύνουν δυνάμει της σύμβασης το βουλευτή και διενεργούνται στο πλαίσιο των τιθεμένων με την ανωτέρω απόφαση περιορισμών και υποχρεώσεων. Σύμβαση πρόσληψης επιστημονικού συνεργάτη που δεν έχει τα νόμιμα προσόντα είναι έγκυρη και

αναπτύσσει όλες τις έννομες συνέπειές της μεταξύ των αντισυμβαλλομένων, όμως, δεν δημιουργεί υποχρέωση της Βουλής να καλύψει τις σχετικές δαπάνες.

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 2 της ανωτέρω απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής ορίζεται ότι οι επιστημονικοί συνεργάτες, εκτός των άλλων προσόντων, πρέπει να έχουν άριστη γνώση μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας. Περαιτέρω, όμως, στην ίδια παράγραφο ορίζεται ότι σε περίπτωση που προσληφθεί και δεύτερος επιστημονικός συνεργάτης, αυτός αρκεί να έχει καλή γνώση μιας, τουλάχιστον, ξένης γλώσσας. Από το γράμμα της διάταξης αυτής προκύπτει ότι, σε περίπτωση πρόσληψης ενός επιστημονικού συνεργάτη, στα προσόντα του πρέπει να περιλαμβάνεται και η άριστη γνώση μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας. Σε περίπτωση πρόσληψης και δεύτερου, ο πρώτος προσλαμβανόμενος πρέπει ούτως ή άλλως να έχει το προσόν αυτό, ενώ για τον δεύτερο αρκεί η καλή γνώση μιας, τουλάχιστον, ξένης γλώσσας. Τούτο επιβεβαιώνεται και από την ερμηνεία των διατάξεων αυτών υπό το πρίσμα της εισηγητικής έκθεσης στην πρόταση του Προέδρου της Βουλής για τη δημιουργία θεσμού συνεργατών (γραμματέων) των βουλευτών, σύμφωνα με την οποία, η σχετική επιβάρυνση της Βουλής αποσκοπεί στην υπεύθυνη και άρτια άσκηση του κοινοβουλευτικού έργου, που πολλές φορές έχει άμεση σχέση με καταστάσεις και εξελίξεις, που σημειώνονται σε ξένες χώρες, καθώς και με τη λειτουργία διεθνών οργανισμών, υποβοηθούμενο από πρόσωπα που έχουν τα ανάλογα προσόντα.

Συνεπώς, η πρόσληψη μόνον ενός επιστημονικού συνεργάτη που δεν έχει άριστη γνώση μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας είναι μεν εκτός των προβλεπομένων από τις διατάξεις της ως άνω απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής, δεν επηρεάζει, όμως, την εγκυρότητα της σύμβασης αλλά και δεν δημιουργεί την υποχρέωση της Βουλής για την κάλυψη της σχετικής δαπάνης του βουλευτή.

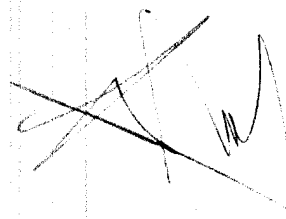
Περαιτέρω, από τις διατάξεις των άρθρων 6 του Ν.1878/1990 και 24 του Ν. 3051/2002 προκύπτει ότι, για την γραμματειακή υποστήριξη του έργου του βουλευτή, επιτρέπεται η διάθεση τεσσάρων υπαλλήλων του Δημοσίου και Ν.Π.Δ.Δ. ή φορέων του ευρύτερου δημοσίου τομέα που υπηρετούν ή αποσπώνται στο Υπουργείο, τέως Προεδρίας, και νυν Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Οι υπάλληλοι αυτοί δεν έχουν καμία υπηρεσιακή ή άλλη σχέση με τη Βουλή και

εξακολουθούν να μισθοδοτούνται και να εξελίσσονται υπηρεσιακά βάσει του υπηρεσιακού καθεστώτος των υπηρεσιών στις οποίες ανήκουν οργανικά, χωρίς καμία επιβάρυνση της Βουλής. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 24 του Ν. 3051/2002 ορίζεται, ότι σε περίπτωση που ο βουλευτής προσλαμβάνει και δεύτερο Επιστημονικό Συνεργάτη, κατ' εφαρμογή της κατά την ΚΒ` Συνεδρίαση της 15.11.1982 απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής ο αριθμός των υπαλλήλων, που διατίθενται για τη γραμματειακή τους υποστήριξη, περιορίζεται από τέσσερις (4) σε τρεις (3). Προϋπόθεση για τον περιορισμό αυτό των διατιθεμένων υπαλλήλων είναι η πρόσληψη από το βουλευτή δύο επιστημονικών συνεργατών. Με τις ανωτέρω διατάξεις προσδιορίζεται σε πέντε ο μέγιστος αριθμός των προσώπων, συνολικά, επιστημονικών συνεργατών και υπαλλήλων, δηλαδή σε έναν επιστημονικό συνεργάτη και τέσσερις υπαλλήλους ή δύο επιστημονικούς συνεργάτες και τρεις υπαλλήλους αντιστοίχως, που έχει τη δυνατότητα να απασχολεί κάθε βουλευτής για την υποστήριξη του έργου του χωρίς καμία επιβάρυνση του ίδιου αλλά της Βουλής, προκειμένου για επιστημονικούς συνεργάτες, ή της υπηρεσίας, προκειμένου για υπαλλήλους.

Συνεπώς, η πρόσληψη, ενός μόνον επιστημονικού συνεργάτη βουλευτή, με καλή μόνο γνώση ξένης γλώσσας, παραβιάζει μεν την ανωτέρω διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 2 της υπ' αριθμόν 4775/1982, απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής, με συνέπεια την έλλειψη υποχρέωσης της Βουλής να καλύψει τη σχετική δαπάνη του βουλευτή, δεν περιορίζει, όμως, τον αριθμό των αποσπασμένων υπαλλήλων που δύνανται να διατεθούν για την υποβοήθηση της γραμματειακής του υποστήριξης από τέσσερις σε τρεις.

III. Υπαγωγή - Συμπεράσματα

Κατόπιν του διδομένου πραγματικού και της ερμηνείας των ανωτέρω κρίσιμων διατάξεων, κατά τη ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, σε περίπτωση που βουλευτής προσλάβει μόνον έναν επιστημονικό συνεργάτη, έστω και με καλή γνώση ξένης γλώσσας, αυτός δεν θεωρείται δεύτερος κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, ώστε ο αριθμός των αποσπασμένων υπαλλήλων, που

διατίθενται για τη γραμματειακή του υποστήριξη, να περιοριστεί από τέσσερις (4) σε τρεις (3).

IV. Απάντηση

Ενόψει των προεκτεθέντων, το Δ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι:

Βουλευτής, σε περίπτωση που δεν έχει προσλάβει επιστημονικό συνεργάτη με άριστη γνώση ξένης γλώσσας, αλλά μόνον ένα με καλή γνώση ξένης γλώσσας, δύναται να απασχολεί τέσσερις αποσπασμένους υπαλλήλους για τη γραμματειακή του υποστήριξη.

Θεωρήθηκε

Αθήνα, 13-5-2015

Η Πρόεδρος του Τμήματος

Χρυσή Κούλα Αυγερινού

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Βασίλειος Καραγεώργος

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.